

Sygn. akt III AUa 232/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk (spr.)
Sędziowie:	Barbara Białecka Romana Mrotek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 października 2020 r. w S.

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o wypłatę odsetek

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 6 marca 2020 r., sygn. akt IV U 1651/19

oddala apelację.

Romana Mrotek	Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk	Barbara Białecka
---------------	----------------------------------	------------------

Sygn. akt III AUa 232/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 17 października 2019 r. odmówił M. S. prawa do wypłaty odsetek od wypłaconego wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 26 listopada 2012 r. do 30 września 2018 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. S. wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do wypłaty odsetek za opóźnienie w przyznaniu i ustaleniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 26 listopada 2012 r. do dnia wypłaty zaległej renty.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych prawem.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 6.03.2020 roku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu M. S. prawo do wypłaty odsetek ustawowych za okres od 2 maja 2015r. do dnia wypłaty świadczenia rentowego (pkt I), w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt II) i zniósł między stronami koszty procesu ((pkt III).

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

M. S., ur. (...), posiada wykształcenie średnie. Ukończył naukę w Zaocznym Średnim Studium Zawodowym Zespołu Szkół (...) w K., na kierunku samochody i ciągniki. W okresie od 1 października 2006 r. do 14 listopada 2013 r. był studentem (...) na kierunku ekonomia. Studiów nie ukończył.

W przebiegu zatrudnienia pracował na stanowiskach: starszego ekspedienta, spedytora, kierowcy - spedytora, kierowcy samochodu ciężarowego. Prowadził także działalność gospodarczą pod firmą Skup (...) od dnia 1.04.1995 r. Nie prowadził jej jednak faktycznie od 2002 r. Zawarł wówczas umowę dzierżawy z bratem i wydzierżawił mu złomowisko wraz

z zabudowaniami. Oficjalnie zakończył prowadzenie działalności w dniu 4 czerwca 2014 r. Bezpośrednio przed złożeniem wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, ubezpieczony do 6 października 2012 r., posiadał przyznane prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. W dniu 26 listopada 2012 r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W związku z powyższym organ rentowy skierował go na badania lekarskie celem ustalenia niezdolności do pracy. Do wniosku dołączono zaświadczenie o stanie zdrowia, z w którym podano, że rozpoznaje się u wnioskodawcy zaburzenia depresyjno-lękowe ze świadem skóry całego ciała. Wskazano, że z uwagi na te zaburzenia ubezpieczony nie rokuje powrotu do pracy. Lekarz Orzecznik pozyskał dokumentację ubezpieczonego z (...) w Szpitalu (...) w W.. Odnotowano wizyty w Poradni w dniach: 19 sierpnia 2011 r., 16 września 2011 r. i 12 września 2012 r. Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z 13 grudnia 2012 r. uznał, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. W związku ze złożonym sprzeciwem przez ubezpieczonego, sprawa stała się przedmiotem rozpoznania Komisji Lekarskiej ZUS. Orzeczeniem z 14 lutego 2013 r. potwierdziła ona, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Decyzją z 25 lutego 2013 r. odmówiono ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Od decyzji ZUS z 25 lutego 2013 r. ubezpieczony wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Koszalinie. W toku postępowania sądowego u M. S. nastąpiło pogorszenie stanu psychicznego i nasilenie objawów psychosomatycznych w związku z podtrzymywaniem czynników stresogennych. Z uwagi na wystąpienie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy, które powstały po wydaniu zaskarżonej decyzji, ZUS w piśmie z dnia 29 lipca 2014 r., wniósł o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ubezpieczony potwierdził powyższe okoliczności i oświadczył na rozprawie w dniu 23 października 2014 r., że nie kwestionuje potrzeby uchylenia decyzji. Sąd Okręgowy w Koszalinie prawomocnym wyrokiem z dnia 23 października 2014 r., uchylił decyzję z 25 lutego 2013 r., przekazał sprawę organowi rentowemu do rozpoznania i umorzył postępowanie sądowe. W trakcie postępowania orzeczniczego przed organem rentowym, ubezpieczony ponownie przedłożył zaświadczenie o stanie zdrowia, w którego treści wskazano, że rozpoznaje się zaburzenia afektywne na podłożu organicznym. Ponownie pozyskano dokumentację z (...), gdzie odnotowano wizyty ubezpieczonego w dniach: 14 grudnia 2013 r., 4 stycznia 2014 r., 26 kwietnia 2014 r. i 10 stycznia 2015 r. Pozyskano również opinię lekarza konsultanta ZUS z dziedziny psychiatrii. Lekarz ten rozpoznał u ubezpieczonego zaburzenia adaptacyjne i stwierdził po analizie dokumentacji medycznej oraz danych z badania psychiatrycznego, że zgłaszane przez ubezpieczonego dolegliwości nie zakłócają znacząco funkcjonowania psychospołecznego i nie czynią go niezdolnym do pracy. W związku z ponownym rozpoznaniem sprawy, ubezpieczony został przebadany przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem z 6 lutego 2015 r. uznał, że nie jest on niezdolny do pracy. Od tego orzeczenia ubezpieczony wniósł sprzeciw. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 1 kwietnia 2015 r., również stwierdziła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Komisja Lekarska w wywiadzie ustaliła, że ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą, ma wykształcenie średnie zawodowe technika samochodowego, pracował jako kierowca ciężarówki do 2011 r. i uczył się na studia licencjackie z ekonomii. Na podstawie ww. orzeczeń

lekarskich organ rentowy decyzją z 10 kwietnia 2015 r., odmówił ubezpieczonemu ponownie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

M. S. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Sąd Okręgowy w toku postępowania w sprawie o sygn. akt IV U 540/15 ustalił, że u ubezpieczonego rozpoznano: przewlekłe zaburzenia depresyjno-lękowe z komponentą psychosomatyczną, nadciśnienie tętnicze chwiejne, chorobę uchyłkową jelita grubego, łysienie plackowate, przebytą w 2005 r. perforację uchyłka esicy z czasowym wytworzeniem stomii, przebyty zabieg artroskopii stawu kolanowego prawego w 2010 r. z synwovektomią. Uznano, iż M. S. cierpi na zaburzenia nerwicowe, depresyjno-lękowe, połączone z odczuwaniem wielorakich dolegliwości somatycznych. Przy jego stanie psychofizycznym stracił zdolność do wykonywania zawodu kierowcy. Ustalono, że ubezpieczony jest częściowo, trwale niezdolny do pracy od 26 listopada 2012 r. W konsekwencji, Sąd Okręgowy prawomocnym wyrokiem z dnia 25 lipca 2018 r. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 10 kwietnia 2015 r. i przyznał M. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, poczynając od dnia 26 listopada 2012 r. na stałe. Wyrok wraz z uzasadnieniem wpłynął do ZUS w dniu 2 sierpnia 2018 r. W dniu 21 sierpnia 2018 r. ZUS wystąpił do Sądu o doręczenie mu sentencji wyroku wraz z klauzulą prawomocności oraz o zwrot akt rentowych. Wyrok z klauzulą prawomocności został doręczony Zakładowi w dniu 30 sierpnia 2018 r. W dniu 13 września 2018 r. Zakład poinformował organy wypłacające ubezpieczonemu świadczenia o przyznaniu mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Prowadził również postępowanie wyjaśniające dotyczące potwierdzenia okresu ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 1989 r. Ubezpieczony przedstawiał kolejne dokumenty dotyczące zatrudnienia. Powiatowy Urząd Pracy w D. pismem z dnia 17 września 2018 r. poinformował o wypłaconych wnioskodawcy świadczeniach za okres od 26 listopada 2012 r. do 17 września 2018 r. Podobną informację przedstawił w piśmie z dnia 19 września 2018 r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Z.. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 2 października 2018 r., wykonując wyrok Sądu Okręgowego, przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 26 listopada 2012 r. na stałe i ustalił jej wysokość, po dokonanych waloryzacjach za lata 2012 - 2018. Wypłacił za okres od 26 listopada 2012 r. do 30 września 2018 r. należną rentę, po potrąceniu kwot wynikających z pobranych przez ubezpieczonego zasiłków.

W dniu 24 września 2019 r. ubezpieczony złożył wniosek o wypłatę odsetek za opóźnienie w przyznaniu i wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy. Zakład decyzją z dnia 17 października 2019 r. odmówił M. S. prawa do wypłaty odsetek za zwłokę od wypłaconego wyrównania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 26 listopada 2012 r. do 30 września 2018 r.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie w części. Wskazał, że zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Wykładnia językowa i systemowa art. 85 ust. 1 ustawy systemowej wskazuje, że zawarta w omawianym przepisie regulacja jest kompletna i stanowi samodzielną podstawę nabycia przez ubezpieczonego prawa do odsetek. Odesłanie do przepisów prawa cywilnego dotyczy wyłącznie wysokości przysługujących odsetek. Sąd Okręgowy podniósł, że w niniejszej sprawie bezspornie doszło do opóźnienia w przyznaniu ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Nastąpiło to dopiero na skutek wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 25 lipca 2018 r., którym przyznano M. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe, poczynając od dnia 26 listopada 2012 r. Sporna była natomiast kwestia, czy opóźnienie to było następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Stosownie do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r., sygn. I UZP 2/11, brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

Zatem brak orzeczenia o odpowiedzialności ZUS w sentencji wyroku organu odwoławczego, przyznającej dane świadczenie, nie jest wystarczającą przesłanką do odmowy wypłaty odsetek za opóźnienie w przyznaniu i wypłacie świadczenia przedemerytalnego.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 53) - zwanej ustawą rentową - organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W myśl art. 118 ust. 1a tej ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia, a jego wysokości. Przy ustalaniu odpowiedzialności organu rentowego istotne jest uwzględnienie tego czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2011 r., sygn. I UK 86/11). Ponadto, błąd lekarzy orzeczników ZUS jest błędem organu rentowego, za który organ ten ponosi odpowiedzialność.

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe w przedmiotowej sprawie potwierdziło, że roszczenie ubezpieczonego jest częściowo zasadne. M. S. domagał się przyznania prawa do odsetek za opóźnienie w przyznaniu i wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 26 listopada 2012 r. W tym dniu ubezpieczony faktycznie złożył po raz pierwszy wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Postępowanie w przedmiocie tego wniosku zostało zakończone wydaniem decyzji, od której odwołał się ubezpieczony do Sądu Okręgowego w Koszalinie. Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 23 października 2014 r., na podstawie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c., uchylił decyzję z 25 lutego 2013 r. i przekazał sprawę organowi rentowemu do rozpoznania i umorzył postępowanie sądowe. Nastąpiło to z uwagi na ujawnienie w toku postępowania sądowego, nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy, które powstały po wydaniu zaskarżonej decyzji. Ubezpieczony potwierdził powyższe okoliczności i oświadczył na rozprawie w dniu 23 października 2014 r., że nie kwestionuje potrzeby uchylenia decyzji.

W ocenie Sądu Okręgowego, dopiero w drugim postępowaniu przed organem rentowym, Zakład mając do dyspozycji pełny materiał dowodowy w sprawie, popełnił błąd w ocenie stanu zdrowia ubezpieczonego w kontekście jego zdolności do pracy zgodnej z poziomem formalnych i faktycznie nabytych kwalifikacji. Nie uwzględnił pogorszenia stanu zdrowia, które nastąpiło w toku uprzedniego postępowania sądowego. Pomimo wystąpienia nowych okoliczności, pozostały one bez wpływu na treść orzeczeń: lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS, ponownie badających stan zdrowia ubezpieczonego. Zakład nie odniósł oceny stanu zdrowia do faktycznie nabytych kwalifikacji przez ubezpieczonego i wykonywanych przez niego wcześniej prac.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, nie ulega też wątpliwości, że prawidłowa ocena stanu zdrowia ubezpieczonego w kontekście niezdolności do pracy powinna uwzględniać to, że z uwagi na rozpoznane u niego schorzenia psychiczne i ich rozwojowy przebieg nie zostałyby on dopuszczony do wykonywania pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, tj. pracy kierowcy samochodu ciężarowego.

Sąd Okręgowy podniósł, że zgodnie § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz. 104), przewidziane w przepisie art. 85 ustawy systemowej odsetki nalicza się od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek - do dnia wypłaty świadczeń. Za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o prawie ubezpieczonego do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy należy przyjąć datę orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, tj. 1 kwietnia

2015 r. Organ rentowy powinien wydać prawidłową decyzję w omawianym przedmiocie w ustawowo zakreślonym terminie 30 dni, czyli do 1 maja 2015 r. Zatem odsetki powinny być przyznane za okres od dnia 2 maja 2015 r. do dnia wypłaty świadczenia. Sąd Okręgowy podniósł, że brak było podstaw do uwzględnienia żądania ubezpieczonego dotyczącego prawa do odsetek za okres wcześniejszy (od 26 listopada 2012 r.). Organ rentowy w trakcie pierwszego postępowania orzeczniczego nie dysponował pełnym materiałem dowodowym w sprawie, pozwalającym na ocenę stanu zdrowia ubezpieczonego i przyznanie mu prawa do renty.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się ubezpieczony zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt II i III, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 85 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy rentowej poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wydaniu decyzji przyznającej prawo do świadczenia rentowego za okres od dnia 13 grudnia 2012 r. (daty wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika w pierwszym postępowaniu o przyznanie renty) do dnia 2 maja 2015 r. (daty upływu 30 dni od wydania orzeczenia przez Komisję Lekarską w ponownym postępowaniu rentowym po uchyleniu pierwszej decyzji ZUS) z uwagi na to, że w toku postępowania sądowego, które toczyło się na skutek odwołania ubezpieczonego od pierwszej decyzji z dnia 25 lutego 2013 r. (następnie uchylonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie) ujawniono nowe okoliczności dotyczące stwierdzenia niezdolności do pracy, które powstały po wydaniu zaskarżonej decyzji, a które to okoliczności polegały na pogorszeniu stanu zdrowia ubezpieczonego w toku postępowania sądowego (w sprawie IV U 1312/13); Sąd Okręgowy błędnie uznał, że dopiero przy wydaniu w ponownym postępowaniu przed ZUS-em orzeczenia przez Komisję Lekarską ZUS nastąpił błąd i od upływu 30 dnia od daty orzeczenia tej Komisji tj. od 2 maja 2015 r. należy liczyć okres zawinionego opóźnienia w wypłacie świadczenia; tymczasem prawidłowe zastosowanie powołanych przepisów winno doprowadzić do wniosku, że stwierdzenie pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczonego, które nastąpiło po wydaniu pierwszej decyzji ZUS z dnia 25 lutego 2013 r. nie może być uznane za powzięcie nowych informacji (danych) koniecznych do ustalenia „ostatniej okoliczność niezbędnej do wydania decyzji” o niezdolności do pracy ubezpieczonego, która to niezdolność do pracy występowała już wcześniej, bowiem od 26 listopada 2012 r. fakt późniejszego pogorszenia stanu zdrowia i przedstawione dokumenty odnośnie tego późniejszego stanu zdrowia nie miały wpływu na powstanie stanu niezdolności do pracy w okresie wcześniejszym i jego możliwość ustalenia; w stanie faktycznym ustalonym w sprawie organ rentowy już w pierwszym postępowaniu dysponował wszystkim danymi dla ustalenia trwałej niezdolności do pracy ubezpieczonego, który stanowił podstawę do ustalenia prawa do renty, Sąd nie wskazał bowiem, aby później wpłynęły do sprawy jakiegokolwiek nowe dane, które miałyby wpływ na ustalenia dotyczące tego stanu, który zaistniał już od 26 listopada 2012r.; późniejsze pogorszenie stanu zdrowia ubezpieczonego należy uznać za okoliczność nieistotną dla ustalenia prawa do renty, albowiem nie stanowiło ono podstawy do odmiennej oceny wcześniej zaistniałego stanu niezdolności do pracy ubezpieczonego,

2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów w postaci dokumentów zawartych w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Koszalinie, toczącej się pod sygn. akt IV U 1312/13 i stwierdzeniu, że przebieg postępowania sądowego w tej sprawie wskazuje na wyjście na jaw nowych, nieznanych poprzednio danych istotnych dla ustalenia „ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji” o przyznaniu świadczenia rentowego, podczas gdy z dokumentów tych nie wynika, aby stwierdzone pogorszenie zdrowia pozwanego, po wydaniu pierwszej odmownej decyzji ZUS z dnia 25 lutego 2013 r. mogło być oceniane jako istotne dla ustalenia prawa do renty, skoro już poprzednio dołączona do sprawy dokumentacja ubezpieczonego pozwalała na ustalenie stanu niezdolności do pracy, a późniejsze pogorszenie jego zdrowia wywierało jedynie skutki na przyszłość;

3. w efekcie tego błędnego ustalenia doszło do naruszenia art. 85 ust. 1 ustawy systemowej w zw. z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy rentowej i uznania, że organ rentowy nie odpowiada za wydanie decyzji z opóźnieniem przed za okres poprzedzający datę 2 maja 2015 r.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do wypłaty odsetek ustawowych od dnia

1 stycznia 2016r.) odsetek ustawowych za opóźnienie) za okres od 13 grudnia 2012 r. do dnia wypłaty świadczenia rentowego oraz poprzez zasądzenie od organu rentowego na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Okręgowego przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. akt I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 i z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. akt I UK 233/09, LEX nr 585720).

Sąd Apelacyjny nie podzielił przy tym żadnego zarzutu apelacyjnego, uznając wszystkie za chybione zwłaszcza, że wynikały one z niewłaściwej interpretacji przepisów ustawy emerytalnej w kontekście stanu faktycznego niniejszej sprawy.

Cytowany przez Sąd pierwszej instancji art. 85 ust. 1 ustawy systemowej stanowi podstawę do przyznania osobie ubezpieczonej odsetek, w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, w razie nieustalenia dla niej w terminie prawa do świadczenia lub też jego niewypłacenia. Ustawodawca zastrzegł jednakże, że nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. W przypadku świadczeń rentowych terminy te określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy emerytalnej również szczegółowo przytoczony w uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji.

W niniejszej sprawie prawidłowe są ustalenia faktyczne, z których wynika, że Sąd Okręgowy w Koszalinie dopiero wyrokiem z dnia 25 lipca 2018 r. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 10 kwietnia 2015 i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 26 listopada 2012 r. na stałe (sygn. akt IV U 540/15). Stało się to po uprzednim **prawomocnym** uchyleniu decyzji z dnia 25 lutego 2013 r. (wyrok z dnia 23 października 2014 r.) i przekazaniu sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania w związku z ujawnieniem nowych okoliczności związanych z pogorszeniem stanu zdrowia. Decyzja Sądu z 23 października 2014 nie została przez żadną ze stron zakwestionowana.

Z uwagi na wniosek ubezpieczonego o przyznanie mu prawa do odsetek ustawowych za opóźnienie oraz decyzję odmowną w tym przedmiocie, konieczne okazało się ustalenie, czy nieprawidłowa powtórna decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiająca ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności była następstwem okoliczności leżących po stronie organu rentowego.

Wbrew stanowisku zawartemu w apelacji, Sąd odwoławczy ocenił, iż Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny. Uczynił to w oparciu o akta sprawy IV U 1312/13 i IV U 540/15 (o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy) Na tej podstawie Sąd Okręgowy właściwie przyjął, że odpowiednie dowody istnienia dłuższej niezdolności do pracy, niż to przyjął organ, zostały zgromadzone dopiero w toku pierwszego postępowania sądowego już po wydaniu pierwszej decyzji z dnia 25 lutego 2013 r. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że w tamtym postępowaniu ubezpieczony złożył nową dokumentację, która stała się przyczyną uchylenia decyzji i przekazania sprawy organowi rentowemu do rozpoznania. Podkreślić zatem należy, że organ dysponował nową dokumentacją pozwalającą na przyznanie prawa do renty już po wydaniu pierwszej decyzji. To dopiero omawiana dokumentacja, przedłożona przez ubezpieczonego w toku postępowania sądowego, pozwoliła na pewne ustalenie, że ubezpieczony był niezdolny do pracy i taką decyzję organ rentowy winien był podjąć w toku drugiego postępowania (po uchyleniu) czego jednak nie uczynił.

Sąd Apelacyjny zaznacza, że na mocy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie orzekania o niezdolności do pracy, lekarz orzecznik wydaje orzeczenie na podstawie dokumentacji dołączonej do wniosku oraz po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku do której ma być wydane orzeczenie (§ 4 ust. 1). Stwierdzić zatem należy, że Sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, iż jeżeli lekarz orzecznik oraz komisja lekarska ZUS nie dysponowali pełną dokumentacją medyczną, która uzasadniała stwierdzenie niezdolności do pracy podczas pierwszego postępowania to ZUS nie ponosi odpowiedzialności z tytułu wadliwej odmowy przyznania prawa do renty.

Słusznie ocenił Sąd Okręgowy, że dopiero w drugim postępowaniu przed organem rentowym, Zakład Ubezpieczeń Społecznych mając do dyspozycji pełny materiał dowodowy w sprawie, popełnił błąd w ocenie stanu zdrowia ubezpieczonego w kontekście jego zdolności do pracy zgodnej z poziomem formalnych i faktycznie nabytych kwalifikacji. Pomimo uzupełniania dokumentacji pozwalającej na całościowy ogląd stanu zdrowia ubezpieczonego, pozostało to bez wpływu na treść orzeczeń lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS, ponownie badających stan zdrowia ubezpieczonego. Zakład nie odniósł oceny stanu zdrowia do faktycznie nabytych kwalifikacji przez ubezpieczonego i wykonywanych przez niego wcześniej prac.

Za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o prawie ubezpieczonego do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy Sąd pierwszej instancji prawidłowo zatem przyjął datę orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, tj. 1 kwietnia 2015 r. Organ rentowy powinien wydać prawidłową decyzję w omawianym przedmiocie w ustawowo określonym terminie 30 dni, czyli do 1 maja 2015 r. Zatem odsetki powinny być przyznane za okres od dnia 2 maja 2015 r. do dnia wypłaty świadczenia.

Z powyższych względów, na podstawie art. 395 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Romana Mrotek Gabriela Horodnicka- Stelmaszczuk Barbara Białecka